Naleraq

3. november 2026 **UKA2026/249**

Ullormut oqaluuserisassani ikaarsaariarnermi tulliuttumut Siunnersuut Inatsisartut Suliariaasiat § 52 malillugu

Inatsisartut inatsisaat nr. 6 13. maj 1993-immut Naalakkersuisunut ilaasortat akisussaanerat pillugu ersarilluinnarpoq.

§ 6. *Naalakkersuisunut ilaasortaq § 10 naapertorlugu pineqaatissinneqassaaq piaaraluni imaluunniit mianersuaalliorujussuarnermigut Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat inatsisilluunniit allat malillugit imaluunniit atorfimmi suunera malillugu imminut pisussaaffigisassanngortitaasut malillugit iliunngikkuni.*
Imm. 2. *Imm. 1-imi aalajangersagaq aamma atorneqartassaaq Naalakkersuisunut ilaasortaq eqqunngitsumik paasinerluutaasinnaasumilluunniit inatsisartunut paasissutissiisimappat imaluunniit inatsisartut oqaluuserisassamik oqaluuserinninneranni paasissutissanik oqaluuserisap inatsisartunit aalajangiiffigineqarnissaanut annertuumik pingaaruteqartunik nipangiussisimappat.*

Nunanut allanut, Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanullu Naalakkersuisoq isumaqatigiissut pillugu imatut oqaaseqarpoq:

"Annertuumik tikinneqartaqattaarpoq akilerneqarneq, akilerneqartariaqaraluartugut.

Akilerneqarneq naqissuserlara, malitseqakkajuttarpoq piumasaqaatinik pilliuteqarnermillu ullumikkut pilliutigisatsinnik anginerungaartunik.

Taamaammat tamanna piareersimaffigineqarsimappat, Naalakkersuisut taanna aqqut toqqarumanikuunngilaat. Allat taanna toqarussimagunikku taanna toqqagassaraat."

Taamatuttaaq Naalakkersuisoq akissuteqaammini allalluni:
"Tassunga atatillugu Kalaallit Nunaata illersorneqarnissaanut Naalakkersuisut USA-mit toqqaannartumik akiliisitsiniarsimanngillat."

Naalakkersuisulli isumaqatigiinninniarnermi akilerneqarnissamik ujartuisimagaluarnerannut oqariartuut taanna akerliulluinnarluni.
Suliaq taama nunatsinnut sunniuteqartigisussaq, Naalakkersuisoq eqqunngitsumik paasinerluutaasinnaasumilluunniit inatsisartunut paasissutissiinera Naleqqamiit neriuutigisimagaluarparput Ataatsimiititaliap kinguneqartikkumaaraa. Ataatsimiititaliami ajoraluartumik eqqunngitsumik paasinerluutaasinnaasumilluunniit inatsisartunut innuttaasunullu

Naleraq

Naalakkersuisup ilisimatitsinera oqaasertalerneqanngimmat, Naleqqamiit akisussaaffik ersarittoq kivittariaqarparput.
Nunanut allanut atsioqatigiittoqarniartillugu piviusut toqqorterneqannginnissaat innuttaasut tatigisariaqarpaat. Sualummik taasitinnagit nunatta siunissaanut kinguneqartussamik inatsisartut akuersitinniaraanni.
Naalakkersuisut isumaqatigiinninniarnerminni kiffaanngissuseqarput aammalu isertuussisinnaatitaapput. Avammulli saqqummiunnerani, isertuussinerup aqqani nakkutigineqarnertik nipangersaatitut atortarniarunikku, taava inatsisartut nakkutilliinerat piissaaq.

Taamatuttaaq Naalakkersuisoq Inatsisartuni ilaasortaq imaannaanngeqisunik pasilliuteqarfigivaa, Inatsisartut oqaluttarfianniit, aqqutit eqqortut atornagit.
Oqaaseqaataanilu pasilliinermini oqariartorluni:
“Kalaallit Nunaatali nunanut allanut politikkianik Naalakkersuisut Inatsisartullu suleqatigiinnerini tatiginninnermik tunngaviusariaqaraluartumi innarliivoq.”

Naleqqamiit pingaartipparput Naalakkersuisut namminneq nassuersinnaanissaat, qulakkeerniarlugu isumaqatigiissut taama pingaaruteqartigisoq inatsisartuni ataatsimoorfigineqarnissaa.
Naalakkersuisuuniaraanni tunngaviuvoq Inatsisartunik tatiginninnissaq. Naalakkersuisoq Inatsisartunik tatiginnikkunnaarsinnaanngilaq, tamanut Naalakkersuisuugami.
Naleqqamiillu siunnersuut tapersersinnaavarput, Naalakkersuisoq akisussaasoq tunuarpat.

Taamaanngippat Naleqqamiit attatiinnartariaqassavarput ullormut oqaluuserisassani ikaarsaariarnermut tulliuttumut Nunanut allanut, Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanullu Naalakkersuisoq peqquteqartumik tatiginnikkunnaarnermik takutitsissalluta.

//

Forslag om overgang til næste punkt på dagsordenen i medfør af § 52 i Inatsisartuts Forretningsorden.

Inatsisartutlov nr. 6 af 13. maj 1993 om Naalakkersuisut medlemmers ansvarlighed er befriende klar.

***§ 6**. Et medlem af Naalakkersuisut idømmes en foranstaltning jf. § 10, hvis vedkommende forsætligt eller af grov uagtsomhed tilsidesætter de pligter, der påhviler medlemmet i henhold til Inatsisartutloven om Inatsisartut og Naalakkersuisut eller lovgivningen i øvrigt eller efter hans stillings beskaffenhed.*
Stk. 2. *Bestemmelsen i stk. 1, finder tilsvarende anvendelse, såfremt et medlem af Naalakkersuisut giver Inatsisartut urigtige eller vildledende oplysninger eller under Inatsisartuts behandling af en sag fortier oplysninger, der er af væsentlig betydning for Inatsisartuts bedømmelse af sagen.*

Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer udtalte følgende om aftalen:

"Spørgsmålet om betaling bliver gentagne gange fremhævet — at vi burde modtage betaling.

Lad mig understrege, at betaling ofte følges af krav og ofre, som er langt større end dem, vi yder i dag.

Derfor har Naalakkersuisut ikke ønsket at vælge den vej med de følger, man i så fald må være indstillet på. Hvis andre ønsker at vælge den vej, er det deres valg."
(Oversat af AI fra den grønlandske)

Samtidig skriver Naalakkersuisoq i sit svarnotat:
"Med den forståelse har Naalakkersuisut ikke forsøgt at opnå direkte betaling fra USA for forsvaret af Grønland."

Dette står i skarp kontrast med de faktiske forhold, hvor Naalakkersuisut i forhandlingerne ellers har søgt at få betaling.
I en sag med så vidtrækkende betydning for vores land havde vi i Naleraq håbet, at udvalget ville drage konsekvenserne af, at Naalakkersuisoq har givet Inatsisartut urigtige eller vildledende oplysninger. Da udvalget desværre ikke har påtalt, at Naalakkersuisoq har givet Inatsisartut og befolkningen urigtige eller vildledende oplysninger, må vi i Naleraq påtage os det klare ansvar.

Befolkningen skal kunne stole på, at de faktiske forhold ikke skjules, når der indgås aftaler med andre lande. Det gælder især, når man søger Inatsisartuts tilslutning til en aftale med konsekvenser for vores lands fremtid uden først at lade befolkningen stemme om den.

Naleraq

Naalakkersuisut har frihed til at forhandle og mulighed for at holde forhandlingerne fortrolige. Men hvis Naalakkersuisut ved den offentlige fremlæggelse bruger fortrolighed som middel til at bringe kontrollen med dem til tavshed, sættes Inatsisartuts kontrol ud af kraft.

Samtidig fremlægger Naalakkersuisoq alvorlige påstande mod et medlem af Inatssiartut fra talerstolen, i stedet for at bruge de rette kanaler.
Og siger i fremlæggelsen at hans påstande er:
"et brud på den tillid, der bør være mellem Naalakkersuisut og Inatsisartut i samarbejdet om Grønlands udenrigspolitik."

Naleraq lægger vægt på, at Naalakkersuisut selv kan erkende deres fejl, så der kan sikres enighed i Inatsisartut om en så vigtig aftale.
Og at det er en grundlæggende forudsætning for at sidde som Naalakkersuisoq, at man har tillid til Inatsisartut. Det er ikke Naalakkersuisoq der kan udtrykke midtillid til Inatsisartut, da man er Naalakkersuisoq for alle.
Naleraq kan støtte forslaget, hvis den ansvarlige Naalakkersuisoq træder tilbage.

Sker dette ikke, må Naleraq fastholde forslaget om overgang til næste punkt på dagsordenen, begrundet i mistillid til Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer.